

Gert Boström minnesord

Förre rektorn vid Norrbackainstitutet i Solna Gert Boström jordfästes i Solna kyrka den 9 mars. Vid minnesstunden presenterade Föreningen Norrbacka och Eugeniahemmets vänner följande minnesord:

Gert Boström var född 1922 och växte upp i Falun. Efter studentexamen 1941 utbildade han sig till diakon på Stora Sköndal i Stockholm och var även fil. kand. innan han 1957 utsågs till rektor vid Norrbackainstitutet, som var Sveriges ledande institution för utbildning av funktionshindrade barn och ungdomar.

Gert genomförde en modernisering av verksamheten vid institutet och förändrade många av de rutiner och gamla ordningsregler, som i stort sett gällt alltsedan invigningen 1935.

Stor vikt lades vid elevernas sociala träning, som leddes av sjukgymnaster och arbetsterapeuter. Av betydelse för rehabiliteringen blev också den omfattande fritidsverksamheten, som bedrevs i elevhemmens regi. Särskilt stort intresse väckte den så kallade handikappidrotten, som leddes av en särskild idrottslärare. På Norrbacka startades Sveriges första idrottsförening för funktionshindrade och från denna blygsamma start växte upp en riksomfattande idrottsrörelse, som i dag utgör Svenska Parasportförbundet och Sveriges Paralympiska Kommitté.

På Norrbackainstitutet förekom även amatörteater och här introducerades rullstolsdansen. I början på 1960-talet bildades en föräldraförening, som blev ett viktigt samarbetsorgan mellan föräldrar, personal och elever.

Under Gerts tid som rektor skedde stora förändringar i utbildningen. Från läsåret 1961 - 62 påbörjade införandet av grundskolans högstadium vid Norrbackainstitutet samtidigt som folkskolans högre avdelning (realskolan) successivt avvecklades.

Under 1960-talet genomfördes också en omstrukturering av den yrkesinriktade verksamheten som hittills varit inriktad på hantverksutbildningar, som i flera fall krävde ganska stor rörelseförmåga. Dessa lades efter hand ner och ersattes med utbildningar, bättre lämpade för elever med svåra funktionshinder, som nu institutet i allt större utsträckning fick ta emot. De centrala och mest efterfrågade utbildningsavdelningarna blev nu specialfotografering, verkstadsteknik och el-, radio- och teleteknik. Under några år förekom också utbildning i Automatisk databehandling, ADB, (i samarbete med yrkesskolan i Solna) och en 2-årig kontorskurs i arbetsvårdens regi.

Lsåret 1964 - 65 påbörjades 2-årig fackskola med inriktning på samhällsvetenskapliga och ekonomiska ämnen.

Under läsåret 1964- 65 inrättades en gymnasieavdelning på Norrbacka i samarbete med Solna läroverk. Där förekom treårig undervisning på humanistisk, naturvetenskaplig och ekonomisk linje. Första studentexamen avlades 1967.

Hösten 1967 påbörjades i institutets regi en verksamhet med vårdarservice, avsedd för de före detta elever vid gymnasieavdelningen, som önskade fortsätta sina studier vid Stockholms Universitet.

Under 1960-talet ökades elevantalet avsevärt som en följd av den utbyggnad som skedde av skolverksamheten och uppgick som mest till cirka 200.

Samtidigt fick vanliga skolor under detta årtionde större resurser att ta emot funktionshindrade ungdomar och dessa började allt mer att integreras i det allmänna skolväsendet. Det innebar att elevströmningen till Norrbackainstitutet så småningom drastiskt minskade.

Genom riksdagsbeslut 1971 avskaffades de särskilda internatskolorna för funktionshindrade barn och ungdomar, men viss verksamhet behövdes fortfarande för elever med de allra svåraste funktionshindren.

Bland annat inrättades en central gymnasieskoleavdelning 1974 vid det nybyggda Skärholmens gymnasium i Stockholm med ett särskilt elevhem i närheten av skolan.

Skolverksamheten vid Norrbackainstitutet fortsatte dock under hela 1970-talet, då en successiv avveckling skedde. Den förening som hittills hade varit huvudman för verksamheten upplöstes och huvudmannaskapet övertogs av Solna kommun. Skolan bytte namn och kallades i fortsättningen för ”Ingemundskolan”. I denna skola skulle bedrivas ”försöksverksamhet med gymnasieskola för svårt rörelsehindrade och andra svårt handikappade”.

Gert Boströms sista yrkesverksamma år kom i hög grad att präglas av institutionernas nedläggning och funktionshindrade skolelevers integrering i det allmänna skolväsendet. Efter pensioneringen fortsatte Gert att delta i diskussionen om funktionshindrades situation i samhället och med att skriva ner sina erfarenheter av ett yrkesliv i ledningen för den mest profilerade skolan inom området.

Han var också med och grundade 1994 ”Föreningen Norrbacka och Eugeniahemmets vänner” tillsammans med de tidigare eleverna Roland Söderlund och Sune Nordgren. Föreningen är fortfarande aktiv och arbetar med forskning, dokumentation och presentation om verksamheten och vardagen för elever, lärare och övrig personal vid dåvarande Norrbackainstitutet och övriga internatskolor för funktionshindrade.